

VERSLAG

Thematische Werkgroep 3
OSLO Overlijdensaangifte

INHOUD

1.	Praktische Info	2
	Aanwezigen	
	Agenda	
	SAMENVATTING THEMATISCHE WERKGROEP 2	
	sanpassingen model	
	OORBEELd diagrammen	
	Codelijsten	
	Pefinities	
	Nodel, Kardinaliteiten en relaties	
	OLGENDE STAPPEN	
	OSLO tijdslijn	
	Volgende werkgroepen	
	Contactgegevens	
	ijlagen	
9.1	MODEL	13
9.2	Codelijsten – mural	14
	DEFINITIES- mural	

1. PRAKTISCHE INFO

Datum: 12/03/2024 (13u-16)Locatie: Microsoft Teams

1.1 AANWEZIGEN

- AZ Delta
 - Natasha Cornelis
- CEVI
 - o Eline Van Den Berghe
 - o Senem Mavzer
- Departement Zorg
 - o Maarten Van der Biest
 - Matthias Van der Elst
 - o Mathieu Roelants
- Digitaal Vlaanderen
 - o Jitse De Cock
 - o Aline Verbrugge
- Funebra
 - Johan Dexters
- Gemeente Tervuren
 - Christophe Cuypers
- Kunlabora nv
 - o Seppe Gielen
 - o Tom De Keyser
- Sereni
 - o Bruno Quirijnen
- Stad Aalst
 - o Tessa Verbeiren
 - o Evy Fraeyman
- Stad Antwerpen
 - o Jana De Smedt
- Stad Gent
 - Christophe Puttevils
- Stad Halle
 - o Cindy Van Nerom
- Stad Leuven
 - o Steve Heylen
 - o Yati Hughe
- Stad Oostende
 - o Annelies Crombez
 - Lies Tytgat
- RedPencil

- o Erika Pauwels
- Remmicom
 - David Devroey
- Uitvaartunie
 - Aaron Gorsen
- UZ Leuven
 - o Dieter Andelhofs

1.2 AGENDA

13u05 - 13u10	Welkom en agenda
13u10 - 13u15	Samenvatting tweede thematische werkgroep
13u15 – 13u30	Aanpassingen model
13u30 – 14u00	Voorbeelden aan de hand van objectdiagrammen
14u00 – 14u30	Codelijsten
14u30 – 14u45	Pauze
14u45 – 15u15	Definities
15u15 – 15u45	Model, kardinaliteiten en relaties
15u45 – 16u00	Q&A en volgende stappen

2. SAMENVATTING THEMATISCHE WERKGROEP 2

We verwijzen naar slides 7-8 voor meer informatie.

De tweede thematische werkgroep werd ingeleid met een herhaling over UML (unified modelling language). Daarin werd uitgelegd dat attributen kenmerken van klassen voorstellen en dat kardinaliteiten aangeven hoe vaak de relatie tussen de klassen en attributen voorkomt, alsook tussen verschillende klassen.

Verder werd aan de hand van twee storylines het model opgebouwd en voorgesteld in de vorm van twee objectdiagrammen:

- **Storyline 1 Overlijden Camiel** (Medische vaststelling, Administratieve afhandeling, Wilsbeschikking en uitvaart);
- Storyline 2 Kindsterfte (Zwangerschap, Geboorte, Medische vaststelling).

Ten slotte werd het volledige model uitgelegd en werd feedback verzameld.

3. AANPASSINGEN MODEL

We verwijzen naar slides 8 –17 voor meer informatie.

De input en feedback op de eerste versie van het model werd verzameld tijdens de vorige werkgroep en resulteerde in de volgende aanpassingen. Er zijn geen nieuwe concepten toegevoegd, maar de belangrijkste verandering is dat veel klassen rond geboorte en zwangerschap nu zijn opgenomen onder 'Medische toestand' als specialisaties.

- Opsplitsing specialisaties onder "Medische Toestand"
- Verplaatsing "Doodsoorzaak" onder "Overlijdenstoestand"
- Aanvulling primaire en secundaire doodsoorzaken
- Toevoeging usage note voor de duur van de zwangerschap (weken vs. dagen)
- Uitwerking klasse "Wilsbeschikking" op basis van wettelijke requirements
- Abstrahering klasse "Uitvaart"
- Aanvulling codelijsten

Discussie

De volgende opmerkingen en vragen werden besproken:

 De werkgroep is geen vragende partij om een klasse 'embryo' toe te voegen aan het model als tussenfase tussen conceptie en foetus. Voor de conceptie is het belangrijk hoe de zwangerschap is tot stand gekomen, maar de embryonale fase is minder van belang.

4. VOORBEELD DIAGRAMMEN

We verwijzen naar slides 18-25 voor meer informatie.

Aan de hand van twee use cases wordt het model geïllustreerd. Hieronder wordt dieper ingegaan op de twee bijkomende voorbeelddiagrammen en de feedback/vragen die tijdens de thematische werkgroep werden gegeven/gesteld. Een overzicht van het volledige UMLmodel is terug te vinden in Bijlage 10.1.

Storyline 1: Overlijden persoon

Dit objectdiagram omvat levenloos aangetroffen persoon zonder gekend rijksregisternummer en de toevoeging van de controlearts voor pacemaker.

Discussie

- Een levenloos aangetroffen persoon heeft geen gekende doodsoorzaak en het parket wordt betrokken om te bepalen of het een natuurlijke dood betreft. Een verdacht overlijden valt buiten de scope van dit traject. Het model dat gebruikt wordt voor de overlijdensaangifte zal niet gebruikt worden in dit geval, omdat het PV van de politie volgens het Burgerlijk Wetboek gebruikt moet worden. De gegevens die verzameld worden in het model kunnen wel doorgegeven worden aan Dep Zorg, maar de vraag is wanneer dit moet gebeuren in het geval van een levenloos aangetroffen persoon.
 - De PV is rechtstreeks verbonden aan de aangifte van het overlijden. De volgorde kan worden aangepast als we het model consistent willen gebruiken: (1) opmaken van de PV, (2) Identificatie en bevestiging doodsoorzaak door arts. Als de doodsoorzaak onbekend is, zal dit gevalideerd worden door een wetsdokter en zal de akte anders zijn. Hier is het belangrijk dat de Burgerlijke Stand het PV-nummer heeft, zodat de PV automatisch kan gelinkt worden aan de overlijdensaangifte. Na de identificatie hervatten we de gewone stroom van het model. De OSLOeditors zullen aan het model een bijkomende input toevoegen om het gunnen van de overlijdensakte te kunnen voltooien.
 - De interne werking van het parket, de burgerlijke stand en het Departement Zorg zijn niet in scope. Het parket van Antwerpen is bereid om deel te nemen aan dit traject en heeft al een magistraat aangesteld.
- Wanneer het parket betrokken is van het begin, is er nooit een controlearts, want die dient voor het bevestigen van de doodsoorzaak achteraf.
- Een overlijden van een onbekend persoon wordt altijd als verdacht beschouwd vanwege de omstandigheden. Zelfs als het een natuurlijke dood betreft, worden alle procedures in werking gesteld. In het geval van overlijden van vluchtelingen in Brussel kan de arts aangeven dat het om een onbekend persoon gaat op het model IIIc. Dit heeft als implicatie dat er een proces-verbaal nodig is van de gemeente als er geen identificatie van de overledene is. Hoewel het niet per se als verdacht wordt beschouwd, blijft de volgorde van handelingen hetzelfde.

Storyline 2: Doodgeboorte en foetaal overlijden

Dit objectdiagram toont de zwangerschap in dagen en medische observatie bij de moeder in plaats van bij de foetus.

Discussie

- De typering doodgeboorte is overbodig in het model. Er is namelijk geen semantisch verschil tussen het overlijden van een kind of van een gewoon persoon. Men spreekt enkel van doodgeboorte wanneer een kind ter wereld is gekomen waarbij geen teken van leven is. Een levenloos kind krijgt een overlijdensakte (akte van levenloos kind), terwijl voor een levend geboren kind eerst een geboorteakte wordt opgemaakt en daarna overlijdensakte bij het geval van overlijden.
- De term 'echoscopie' wordt niet gebruikt, 'echografie' is de correcte term.

5. CODELIJSTEN

We verwijzen naar slides 26-31 voor meer informatie.

Op dit moment zijn de codelijsten illustratief, maar meestal worden ze verder uitgewerkt tijdens implementatie. Hun voornaamste doel binnen de standaard is om duidelijkheid te verschaffen over de verwachte waarden die gebruikt kunnen worden bij de implementatie. Zie Bijlage 10.2.

Discussie

De volgende vragen werden gesteld:

- Moet er al een onderscheid gemaakt worden tussen uitsluitende categorieën en codelijsten?
 - Zie 'Kardinaliteiten'. Meerdere waardes kunnen soms niet toegelaten worden. In de eerste stap bij de codelijsten maken we hier nog geen onderscheid tussen. Bij 'Type zorg' zijn meerdere antwoorden mogelijk bijvoorbeeld.
- Waarom werd bijbegraven toegevoegd?
 - De mogelijkheid moet er zijn binnen de Wilsbeschikking om aan te geven om bij een andere Persoon te kunnen worden bijgezet indien sprake van een crematie of bijbegraven te worden wanneer er sprake is van een begraving.
- Wordt er in de wilsbeschikking gespecifieerd of het over een concessie of 'gewone lijn' gaat?
 - Aangezien de Wilsbeschikking zeer strikt geregeld is wordt de concessie/geen concessie best gespecifieerd in beide 'Stoffelijke Rest' en 'Lijkbezorgingstype'
- Als je met die ICD-lijsten werkt, moet er dan nog apart een risicotype vermeld worden?

 Gezien het medisch geheim, wordt niet gespecifieerd welke besmettelijke ziekte de Persoon heeft, maar wel een waarschuwing dat er voorzichtig moet worden omgesprongen omdat er een besmettelijke ziekte aanwezig is. Dit zou kunnen worden afgeleid uit die ICD lijsten.

De volgende opmerkingen werden gegeven bij de Mural:

- 'Rouwdrukwerktype' wordt out of scope gelaten.
- Er is behoefte aan een gedetailleerde inventarisatie van de verschillende mogelijkheden voor 'Lijkbezorging', zodat de statistische verwerking makkelijk verloopt en het beleid hierop afgestemd kan worden. Er is echter onduidelijkheid over wie verantwoordelijk is voor het invullen van deze lijsten. Lokale besturen hebben mogelijk geen behoefte aan informatie over concessies, terwijl uitvaartondernemers deze informatie wel willen hebben. De post-it bevat een uitgebreide lijst met alle mogelijke opties voor begraven en cremeren. Er moet besloten worden of de uitgebreide lijst gevolgd moet worden of dat alleen de juridische aspecten worden behandeld. De vereiste waarden zijn gebaseerd op Model IIIC via wettelijke bepalingen, terwijl het kader een generieke beschrijving geeft van alle mogelijke opties. Het onderscheid van concessie en niet-concessie moet toegevoegd worden.
- De indicatiekeizersnede is een combinatie van Model IIID en eBirth. Er zijn vier indicaties voor het kind, en er moet een indicatie voor meerlingzwangerschappen worden toegevoegd. Het systeem moet nog worden geüpdatet met eBirth2.
- Repatriëring is buiten scope op dit moment.
- NIC/N* verwijst naar de neonatale inventieschijf. Er wordt onderscheid gemaakt tussen NIC en N* voor minder ernstige situaties aan te duiden. Dit is een vrij vak om de afdeling van het ziekenhuis aan te duiden. Voor geboortes zal het altijd de NIC of N* afdeling zijn, maar niet alle afdelingen hebben een NIC of N*. Dit is een plaatsbepaling.
- Als men invulling moet geven aan de overlijdensakte heeft men verschillende vormen, (Belgisch afschrift, Belgisch uittreksel en twee internationaal meertalige uittreksels). Deze kunnen allemaal automatisch gegenereerd worden in het toekomstig platform. Vanaf 1 januari 2025 is de volmacht afgeschaft (artikel 29).

6. DEFINITIES

We verwijzen naar slides 33-40 voor meer informatie.

De definities die niet op deze lijst staan, worden overgenomen uit eerder gedefinieerde vocabularia. De definitie van deze hergebruikte termen kan niet worden aangepast, maar er kunnen wel usage notes aan worden toegevoegd. Gelieve het overzicht van alle definities te vinden in Bijlage 10.3.

Discussie

De volgende opmerkingen werden gegeven:

- Arts: De klasse 'Arts' werd als specialisatie gemaakt van 'Practitioner' uit FHIR die alle zorgberoepen omvat, waaronder artsen.
- Medisch Verslag: Een verzameling van medische observaties, alsook een oplijsting van andere zaken.
- Zwangerschap & Bevalling: Aangezien een transman ook zwanger kan zijn en bevallen wordt deze definitie aangepast naar een neutralere 'Persoon'.
- Geboorte & Geboortetoestand: Geboortetoestand wordt apart geplaatst omdat dit het medisch perspectief van de Geboorte omvat. Geboorten kunnen ook vanuit een bredere invalshoek benaderd worden, die niet allemaal in dit model gecapteerd zitten.
- Overlijdensafhandelingdienst: Deze specialisatie van 'OSLO Dienst' wordt verzorgd door een lokaal bestuur en betreft de dienstverlening vanuit een publieke organisatie. Er is bewust gekozen om niet strikt te beperken tot alleen lokale besturen, aangezien er in de toekomst nieuwe diensten aan kunnen worden toegevoegd.
- Wilsbeschikkking: De definitie moet worden aangepast naar de juridische beschrijving.
- Teraardestelling: Dit is geen ceremoniële bijeenkomst of ritueel, maar heeft louter een functioneel karakter. De nieuwe definitie van teraardestelling is een handeling of proces waarbij de ceremonie wordt opgenomen als onderdeel van de uitvaart.
- **Algemene opmerking**: Er wordt hier altijd gesproken over crematie, maar dit is eigenlijk een tussenstap, een proces, waarbij nadien een bestemming moet worden bepaald (denk ook aan resomeren, natuurbegraven).

7. MODEL, KARDINALITEITEN EN RELATIES

We verwijzen naar slides 41-43 voor meer informatie.

De laatste versie van het model werd voorgesteld via de applicatie Mural. Het model werd gereorganiseerd zodat de Persoon centraal vanboven staat.

Discussie

Hieronder kunnen de belangrijkste discussiepunten per onderdeel van het model teruggevonden worden.

Algemeen:

- De bezorgdheid omtrent het pas achteraf linken van het rijksregisternummer aan de Persoon, en de vele fouten die hiermee gepaard gaan, werd genoemd. In het model wordt echter geen uitspraak gedaan over de herkomst van de data, en verondersteld dat er een controle is via een MAGDA-service om dit te controleren. De datakwaliteit zit niet in het model, maar in de implementatie. De functionele regels voor het gebruik van dit platform zijn vastgesteld.

Luik Uitvaart:

- Er is een unieke relatie tussen een Persoon en een Wilsbeschikking (cfr. 0...1).
 - Begraven of crematie moet verplicht worden aangeduid, maar dit kan ook samen met "geen ritueel geregistreerd".
 - Een asbestemming moet alleen worden opgegeven als crematie is aangeduid. Je kan geen asbestemming opgeven als je geen crematie hebt aangeduid. Deze zaken kunnen worden vermeld in de gebruikersnota in tekstvorm.
- Schenking aan de wetenschap en bijbegraving zijn nieuwe onderdelen van de wilsbeschikking, volgens de recente decreetwijziging. Deze zullen nog worden toegevoegd.
- Er is een één-op-één relatie tussen de wilsbeschikking en de uitvaart.
- Het is mogelijk om meerdere uitvaartondernemers in te schakelen, maar dit komt niet vaak voor.
- Elke uitvaart is gericht op één persoon, dus bijvoorbeeld in het geval van een gezin dat overlijdt, kan de moeder door een andere uitvaartondernemer worden begeleid dan de rest van het gezin. Er is één stoffelijke restverwerking per stoffelijk overschot.
- Strikt genomen valt de Uitvaart buiten de scope. Het is mogelijk om alleen een ritueel aan te geven zonder het type lijkbezorging weer te geven.

Luik Zwangerschap en Geboorte:

- Een Persoon kan maar één Geboorte hebben (0..1).
- Een Persoon kan meerdere Geboorten en meerdere Zwangerschappen hebben (0..*).
- Er kunnen meerdere Foetussen ontstaan door één Conceptie. Het proces van IVF kan meerdere Foetussen doen ontstaan.

Luik Doodsoorzaak en Medische Vaststelling:

- Tertiaire doodsoorzaken kunnen worden verwijderd. Er is een hoofdoorzaak (primaire/onderliggende) en een keten van secundaire/tertiaire/geassocieerde doodsoorzaken die naast elkaar kunnen worden gelegd. De primaire oorzaak wordt bepaald door het Departement Zorg. Momenteel worden gecodeerde ICD-lijsten gebruikt, maar het zou beter zijn om gebruik te maken van "primaire" en "geassocieerde" doodsoorzaken.
- De datum en tijd van overlijden wordt bepaald tijdens de medische vaststelling door de arts. Naast het exacte tijdstip kan ook een periode worden weergegeven, vooral voor retrospectieve invulling. Bij de invulling van de periode moet bij voorkeur gewerkt worden met een referentiedatum als de datum van overlijden. Als de exacte datum en tijd niet bekend zijn, kan het uur van vaststelling worden gebruikt.

- In Duitsland wordt gebruik gemaakt van "last seen alive", maar de herkomst van die data kan in twijfel worden getrokken.
- Op de C-strook wordt de vaststelling van overlijden door de arts vermeld. Op de B-strook kan de arts de datum van overlijden aangeven, wat een schatting kan zijn.
 De A-strook wordt gebruikt door gemeenten en bevat de datum en het uur van overlijden en de datum en het uur van vaststelling.
- De relatie tussen het Medisch Verslag en de medische observatie is volledig open, met meerdere opties mogelijk in beide richtingen (0...*).
- Er kunnen meerdere Artsen betrokken zijn bij het opstellen van één Medisch Verslag. In de praktijk kan het voorkomen dat meerdere artsen de vaststelling doen, maar in het model moet er slechts één arts per medisch verslag worden opgesteld. Het komt ook voor dat één arts het model IIIC vaststelt en een andere arts het bijkomend medisch attest. Dit kan te maken hebben met interne opvolging, maar het platform biedt de mogelijkheid om alles door één persoon te laten invullen.
 - Het bijkomend medisch attest wordt opgesteld door de arts die het overlijden vaststelt, niet door de beëdigde persoon.
 - o Het bijkomend medisch attest kan wel worden toegevoegd aan de lijst.
- Het platform heeft als doel om attesten te genereren die wettelijk in orde zijn.

Luik publieke dienstverlening:

- Participatie werd toegevoegd om aan te duiden dat iemand anders de aanvraag heeft gedaan.
- Met de overlijdensafhandeling wordt verwezen naar de output als document. Aangezien het niet evident om te zeggen dat het afgehandeld is, kan de benaming worden aangepast naar "overlijdensafhandelingendocument". Alles van de dienst kan worden afgehandeld, en daar tegenover staat de effectieve output.
- Er wordt geen uitspraak gedaan over de sequentie van de afhandeling in dit OSLOmodel. De mogelijkheid wordt geboden om verschillende outputs te verkrijgen uit de dienstverlening. In de praktijk kan een verlof tot crematie verleend worden na de aangifte van overlijden, maar niet omgekeerd, maar deze specificatie zal verder uitgewerkt worden in de implementatie van het model.

8. VOLGENDE STAPPEN

De ambitie is om tijdens de vierde thematische werkgroep (23 april 2024) de specificatie volledig klaar te hebben zodat wij de voorbereiding doen om de publieke review op te starten. De publieke review is een HTML-pagina van alles dat besproken is tijdens de werkgroepen.

8.1 OSLO TIJDSLIJN

8.2 VOLGENDE WERKGROEPEN

Indien u graag een overzicht wil van alle werkgroepen, kan u <u>via deze link</u> een overzicht terugvinden en u ook zo inschrijven. De **vierde thematische werkgroep** zal plaatsvinden **op dinsdag 23 april 2024 (13:00-16:00)**. Inschrijven kan <u>hier</u>.

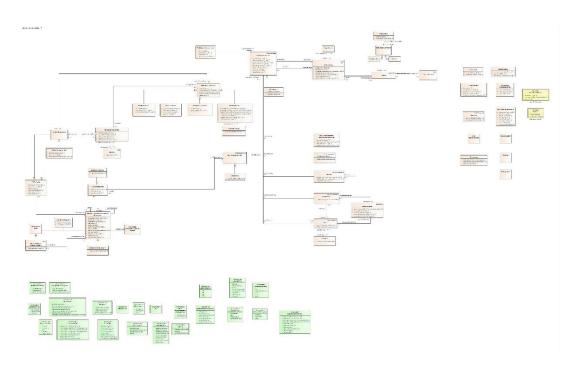
8.3 CONTACTGEGEVENS

Feedback kan bezorgd worden aan het kernteam via Github of via de volgende e-mailadressen:

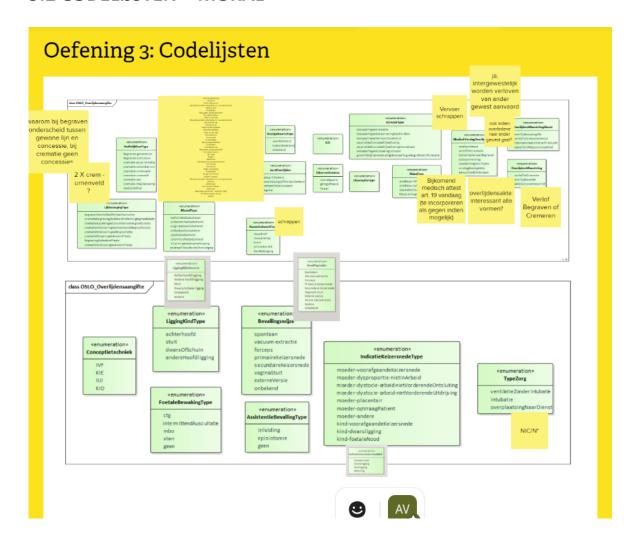
- digitaal.vlaanderen@vlaanderen.be
- laurens.vercauteren@vlaanderen.be
- <u>Jitse.decock@vlaanderen.be</u>
- aline.verbrugge@vlaanderen.be

9. BIJLAGEN

9.1 MODEL

9.2 CODELIJSTEN – MURAL

9.3 DEFINITIES— MURAL

